

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 47	Lýsingaprísir fyrri mm: 12 oyru á 1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu	Leygardagin 30. november 1946	Bladið verður búið á posthúsinum, og kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið	20 árg.
--------	--	-------------------------------	---	---------

Prísir og lønir.

I dýrari tíðum, tá ið alt er so støðuleyst, og prísirnir á tí, ið nýtast skal, skifta so tíðum, er vandin við at fáa prísirnar og lønirnar so javnar, at hvørt kann svara so tolliga til hvørt annað.

Vit fáa ásett í slíkum tíðum príseftiransingarráð, sum skal ansa eftir, at hin seljandi fær ein hóskaði ágóða fyrri ta vøru, ið hann selur, og at hann ikki sleppur til at seta vøruna so upp, at hansara útsøluaprísir verður so mangar ferðir størri enn innkeypsprísir. Tí er tað, at vit tosa um okur og okursprísir, og at hin keypandi í slíkum tilfellum verður so heilt snýttur burtur úr keypi sínum.

Og tá sita eisini valdir menn, sum eftir tí galdandi vøruprísir, skulu útrokna prísar og kunngerast tað, at arbeiðslønin skal verða lögð fäst eftir hesum prísalínum, ið stendur við fyrri eitt vist tíðarskeið.

Sum skilt, so áhvíllir nógv hesum monnum, ið sita í príseftiransingarráðnum og sum hava tað í hendi at útrokna prísar, har eftir lønirnar í samfelagnum skulu verða lagdar. Slíkir menn hava nógv um at vera.

Teir skulu bæði vera gløggir, barsagdiir og ærligir. Tí tað skal farast gjølla at, um til fullnar fæst at vita tað, ið kómið er upp á vøruna frá tí hon fer av sölustaðnum og til hon er á keypsstaðnum: fakturaskjølini skulu kannast, og menn skulu hava dirvi og plikt-kenslu at átala tað, ið rangt er. Og somuleiðis er tað stórt ábyrgdarsturv at meta um, hvat eitt húsarhald kann nýta og har eftir útrokna prísar.

Vit vita, at her hjá okkum hevur verið tjak um prísalið og lønirnar. Løntakarin filist at lønini og heldur, at prísalið er so nógv ov lágt í mun til vøruprísir. Har aftur á meti heldur arbeiðisgevarin, at lønin er høg, og at alt, ið gjørt verður, verður so dýrt, at tað etur vinningin uppáftur: t. v. s. hann heldur, at framleiðslan stendur seg ikki, útreiðslurnar verða so stórar, at t. d. nýgeringar og umvælingar verða so nógv ovdýrar. Um hesin seinri, arbeiðisgevarin, ella, sum vit eisini kunnu kalla hann, framleiðslumaðurin, kann hava rætt í sínum klagumáli, (her kunnu eisini aðrar orsökir gera seg galdandi t. d. ring arbeiðisamboð og arbeiðis-

viðurskipti) so mugu vit halda og bera fram, at lønin her á landi bæði hin fasta lønin og vanlig timaløn hevur verið so nógv ov lág samanmett við prísirnar.

Tað er sjálvandi so, at hevur maðurin fri hús, eigur húsin, og onga skuld hevur at rinda av teimum, og kann hann leggja sær okkurt aftur at til húsið, tá verður munurin ikki so stórur. Men okkara samfelag fer at koma frá slíkum viðurskiptum, ið eyðkendu lítt gamla føroyska samfelagið. Føroyska samfelagið fer at gerast til eitt modernað samfelag serliga í stórplássunum sum t. d. í Tórshavn.

Arbeidarin fer ikki sum fyrr at kunna eiga sær húsið sjálvur, og líkindini fara ikki at kunna gerast so, at hann kann leggja stórvegis framhjá til húsarhaldið, vinna sær dagurðamatín ókeypis.

Nei, hann má leiga sær hús, og gjalda hoga leigu fyrri húsið, og hann má keypa alt tað hann brúkar bæði uttan á kroppin og í kroppin. Tað vil við øðrum orðum siga: at hann má verða so løntur, at løn hansara kann rækka til alt tað, hann nýtir og skal hava til sín sjálvs og familju. Og tá ið hesi viðurskipti verða havd í huga, so mugu vit siga, um vit skulu vera zannsgd og rættvis, at prísir og lønir eru ójavn, og tað eru prísirnar, ið tyngja lønirnar niður.

Tað varð hildið, at tá ið kriggið fór at enda so fóru prísirnar eisini at ganga niður. Hetta hoga farmagjaldið og henda stóra kriggstyrggingin dattu burtur, og tað fór at ávirka vøruprísir, so hann fór at lækka. Vit kunnu ikki siga, at nógv hevur merkt til tað: tað sýnist alt at standa við, og eins nógvir pengar tykjast at ganga, sum tá ið kriggstíðin var uppá tað versta. Prísalið er tó dalað.

Vit átala ikki príseftiransingarmenn, men vit hava loytt okkum at flyta fram, at starv teirra er eitt ábyrgdarmikið starv, og har stór eftiransan og strangleiki skulu farast fram við.

Tað verður mangan borið fram, at henda tíð hevur verið ein góð tíð. Ja, ivaleyst, men ikki øll hava spunnid gull av henni. Samfelagið er ikki so skipað, at inntøkur kunnu verða javnar; men so væl má fyriskipast, at ein kann liva tolliga sømiliga av sínum arbeiði og ikki slíkt samfelag, at einhver kennir sakn, tá ið onnur hava ov-mikið.

Funnist verður at lønini í Íslandi, og tað er okkum óskiljandi, at framleiðslan har skal kunna bera seg við teimum lønum, ið har verða latnar. Tað er inflatión, verður sagt; vit vóru betri staddir, vit fingur prístedgingarlóg. Tað kann so vera. Men skal inflatión verða forðað, so má fyrst og fremst hyggjast eftir prísunum. Vit kunnu ikki trýsta niður frá hasum endanum og lata hin standa.

Her hjá okkum eru prísirnar ov-høgir, og útreiðslurnar hjá fjeldini gerast meiri enn inntøkurnar. Keypi-virði á peningi okkara er einki uppgingið enn —

„Choket fra Folkeafstemningen“

Dimmalætting skrivur:

»Socialdemokratiet synes, trods den Omstændighed, at dette Parti led et Nederlag i Befolkningen paa sin radikaliserede Selvstyrepolitik, ikke at være kommet over Choket fra Folkeafstemningen, men er rede til, omtrent hvad det skal være i Retning af yderliggaaende Selv-styre«.

Vit hava nert við ta frøi, ið Sambandsflokkurin leggur til sjóndar, tá hann kom so væl burtur úr hesum seinasta valgi; og Dimmalætting, sum sæst av hesum omanfyri standandi reglum, kann ikki halda uppá: í hvørjum blaði at triva í hetta, at flokkur gingur aftur, meðan hennara flokkur stóð og gekk fram.

Javnaðarmenn leggja ikki lag í at dylja, at flokkur teirra var ikki eydnissamur til hetta valg. Teir leggja heldur ikki lag í at dylja sína meining, at tað hevði verið mangar ferðir betur, um flokkur

teirra kom fjølmentur inn á Ting og aðrir flokkar vóru minkaðir. Ivaleyst var tað betur fyrri at fingið eitt úrslit burtur úr spurninginum, sum valgið stóð um.

Men ikki var so, og ikki gagnar »at græde over spildt Mælk«. Heldur ikki leggja Javnaðarmenn í at fara og kanna út í æsir valgsins gongd og valgsins mæguleikar at fingið onnur úrslit. Tó kann verða sagt, at Sambandsflokkurin hevði eitt friðaligt valgstrið og kom lættliga til sín sigur. Vit halda tað ikki vera vert longur at draga henda sigur fram, tí ivingasamt verður, um tað gongur so eina aðra ferð.

Javnaðarmenn ganga ikki undir nøkrum »Folkeafstemnings Choke«, heldur eru tað aðrir, ið ganga í einum »Valgsejrs-Ruse«, sum best var at sloppið sær av við. Javnaðarflokkurin sigur bært út, at hann sær veruleikan sum hann er og ætlar ikki at ganga í dreyumum um nakað, sum einki hald er í. Eftir hansara áskoðan er tað fyrst og freinst umráðandi nú beinanvegin at koma til eitt úrslit burtur úr samráðingunum á Tingi, og tað ið umræður er at finna eitt so radikalt úrslit sum møguligt.

Vit kunnu siga »Dimmalætting« og Sambandsflokkinum, at fjeldin av Føroya fólk røpar harðliga eftir úrsliti. Fólkid vil hava brøytting, eina brøytting og eina støðu, sum lagalig kann vera, og sum hóskað okkum sum serstakt fólk.

Finna politikkarar ikki hesa ferð nakra leið, men gerast teir aftur ósamdir, og alt endar í flekju, tá fer Føroya fólk, um tað er til frama ella ikki, til valgbordið og velur reina LOYSING

Vit levera
KJØT-PYLSUR-FLESK
OG KONSERVES
i aller bestu kvalitetum.

Umboð:
Otto Jacobsen
Vestmanna

FODEVARE- og FLESK- Leverpostej og Konserverfabriker
Statskontrol 352
KØBENHAVN

S. HOULBERG A/s
KØBEN